

V. Горско стопанство

1. Структура на Националното управление по горите (НУГ), неговите органи и подразделения

В резултат на проведената структурна реформа в периода 1999-2002 г., структурата на Националното управление по горите придоби следния вид:

Национално управление по горите

- Дирекция "Административно-правно и информационно обслужване финансово-стопански дейности" Ø Отдел "Правно-нормативно обслужване и управление на собствеността"
 - Отдел "Финансово-стопански дейности"
 - Отдел "Информационно обслужване и връзки с обществеността"
- Дирекция "Горско стопанство"
 - Отдел "Стопанисване и защита"
 - Отдел "Възобновяване на горите, борба с ерозията и научно обслужване на горите"
 - Отдел "Устройство и кадастър на горите и промени в горския фонд"
 - Отдел "Информационно обслужване и връзки с обществеността"
- Дирекция "Управление на горските и ловни ресурси и икономическа политика"
 - Отдел "Икономическа политика"
 - Отдел "Ползвания от горите и маркетинг"
 - Отдел "Охрана"
 - Отдел "Ловно и рибно стопанство"

Органи на Националното управление по горите

1. Регионални управления на горите – 16 броя
2. Държавни лесничейства – 143 бр.
3. Държавни дивечовъдни станции – 37 бр.

Подделения на Националното управление по горите

1. Горски семеконтролни станции – 2 бр.
2. Лесозащитни станции – 3 бр.
3. Опитни станции – 2 бр.
4. Дирекции на природни паркове – 9 бр.
5. Тополово стопанство
6. Редакция на списание "Гора"
7. Дирекция "Информационно-разплащателни сметки и одит"
8. Национална научно-изследователска станция по ловно стопанство, биология и болести на дивеча

2. Залесяване и борба с ерозията

2.1 Семесъбиране и семедобив

Основен приоритет в семесъбирането през 2001-2002 г. отново бе даден на събиране на семена за производство на посадъчен материал за залесяване с широколистни дървесни видове от местен произход, за които се счита, че са най-подходящи за създаване на устойчиви горски култури. Едва 1,3% от събирането и добива на семена за 2001 г. се пада на иглолистните видове.

Във връзка с необходимостта от възстановяване на засегнатите от пожари и съхнене гори, особено внимание се отделя на събирането на дъбов жълъд, въпреки нередовното и слабо семеносене през последните години.

През 2001 г. се наблюдава увеличаване на видовото разнообразие в сравнение с предходните години. Също така се отчита и повишен интерес към екзотите и интродуцираните видове.

2.2 Производство на фиданки в държавните горски разсадници

През 2001 г. и 2002 г. производството на посадъчен материал се осъществява в 239 бр. горски разсадници, на обща площ от 1 883,5 ха. През вегетационния период 2000-2001 г. са произведени общо 78,4 млн. бр. фиданки, от които 39 млн. бр. от иглолистни видове, 38,9 млн. бр. от широколистни видове и 0,5 млн. бр. фиданки от храстови видове.

Фиданките ще бъдат използвани за залесяване в Държавния горски фонд (ДГФ), за подпомагане на други собственици на гори, за екологични цели и малка част за продажба с търговски цели.

2.3 Залесяване

Залесяванията през 2001 г. бяха насочени към възстановяване на унищожените гори от пожари, съхнене и ветровали, подпомагане естественото възобновяване в изредени и с влошено състояние насаждения и култури. Залесени са 5 031,2 хектара нови гори като е даден приоритет на местните широколистни видове. През пролетта на 2002 г. са залесени 5 665,6 ха, като се предвижда до края на годината залесените площи да достигнат 10 000 ха.

В следващите години се очертава тенденция на увеличаване на залесяването поради необходимостта от усвояване на опожарените през последните години площи.

2.4 Борба с ерозията

Борбата с ерозията се осъществява чрез строеж на леки укрепителни съоръжения (каменни прагчета, габиони, клейонажи, задръствания и брегови плетчета) баражи и противоерозионни залесявания, които през 2001 г. са били 47 куб. м.

През втората половина на 2002 г. е предвидено строителство, с общ обем от 320 куб. м., колкото се предвижда и за 2003 г.

Таблица V.1

Дейности в областта на залесяването, горските разсадници и борба с ерозията

Дейности	Мярка	Отчет 2001 г.	Отчет м. VI 2002 г.	Прогноза 2002 г.	Цел 2003	Необходими средства /хил. лв./
Събиране и добив на семена	тона	256.8	12.6	334	400	1 000
в т.ч. иглолистни	тона	3.3	0.3	5	6	192
широколистни	тона	253.5	12.3	329	394	808
Производство на фиданки	хил. бр.	78 445	-	107 000	160 000	8 400
Залесяване	ха	5 031.2	5 665.6	10 000	10 000	26 170
Строителство на баражи	куб. м.	47	-	320	320	180

Източник: НУГ

3. Управление и стопанисване на горите и земите от горски фонд

3.1 Устройство на горите и земите от горския фонд

Общата площ на горския фонд към 31.12.2001 г. е 3 980 032 ха, от които: иглолистни - 1 294 514 ха; широколистни, високостъблени – 779 035 ха; за реконструкция - 762 424 ха; издънкови, за превръщане в семенни – 995 293 ха и нискостъблени – 148 766 ха.

Общият запас на горите е 526 063 147 куб. м. стояща маса.

Предвиденото годишно ползване по лесоустройствени проекти е 7 199 387 куб. м. стояща маса, или 1,37% от общия запас.

През 2001 г. е реализирано ползване в размер на 4 133 905 куб.м. стояща маса, което е 57,42% от предвиденото по лесоустройствени проекти.

През 2001 г. са приети 21 лесоустройствени проекта, изработени през 2000/2001 г., на площ 385 797 ха.

За устройство на гори и земи от горския фонд, през първото шестмесечие на 2002 г. са проведени процедури за възлагане на обществени поръчки за изработване на 20 държавни лесничейства и държавни дивечовъдни станции.

До края на 2002 г. предстои приемането на 22 лесоустройствени проекти, изработени през 2001/2002 г.

3.2. Стопанисване и ползване от горите

Основно, лесовъдската дейност при стопанисване и ползване на горите е свързана с извеждането на лесовъдски системни сечи, които осигуряват естественото семенно и вегетативно възобновяване на зрелите дървостои при тяхното ползване, отгледни сечи и санитарни сечи в младите, средновъзрастни и дозряващи насаждения и култури - за подобряване общото им здравословно състояние и увеличаване на тяхната продуктивност и устойчивост. Провеждането на тази дейност осигурява съхраняване, развитие и обогатяване на горските екосистеми и биологичното разнообразие в тях и реализира предвиденото с лесоустройствените проекти ползване, а с това и на заложените в тях екологически, икономически и социални показатели.

Стопанисването на горите обхваща залесена площ от 3 398,3 хил. ха, с общ дървесен запас – 526 063,1

хил. куб. метра, при среден прираст 4,03 куб.м на един хектар, с 0,9 % действително ползване от общия дървесен запас и 33,8 % от средния годишен прираст.

Ползване от горите

Разпределението на площта на изведените възобновителни и отгледни сечи в горите от горския фонд (ГФ) през 2001 г. и очакваното изпълнение през 2002 г. спрямо предвидените с лесоустройствените проекти (ЛУП) площи, в хектари е дадено в Таблица V.2.

Таблица V.2 Разпределение на площта на изведените възобновителни и отгледни сечи в горите от горския фонд (ГФ) през 2001 г. и очакваното изпълнение през 2002 година спрямо предвидените с лесоустройствените проекти (ЛУП) площи (ха)

Година	Площно сечище	Отгледни сечи	Възобновителни сечи	В т.ч. окончател-на фаза	От нея : в издънко-ви гори за превръщане
2001	По Лесоустройствен проект (ЛУП)	120 810	47433	2 148	907
	Действително отсечено	79519	32053	1628	611
	% (ДО / ЛУП)	65,8	67,6	75,8	67,4
2002	По Лесоустройствен проект (ЛУП)	120 810	47433	2 148	907
	Очаквано (О)	74740	32188	2 148	907
	% (О / ЛУП)	61,9	67,9	100,0	100,0

Източник :НУГ

Усвояването на предвиденото по лесоустройствените проекти ползване на дървесина през 2001 г. и очаквания добив за 2002-та г. в хил. куб. м е дадено в Таблица V.3.

Таблица V.3

Усвояването на предвиденото по лесоустройствените проекти ползване на дървесина през 2001 г и очаквания добив за 2002 година
хил. куб. м.

Година	Ресурс	Стоящо общо
2001	По Лесоустройствен проект (ЛУП)	7199387
	Действително отсечено	4133905
	% (О / ЛУП)	57,4
2002	По Лесоустройствен проект (ЛУП)	7199387
	Очаквано (О)	4517208
	% (О / ЛУП)	62,7

Източник:НУГ

В изпълнение на предвиденото средно годишно ползване по ЛУП, за 2002 г. в Държавния горски фонд е комплектован лесосечен фонд, в размер на 4 517 хил. куб. м стоящо.

Общо комплектованият лесосечен фонд, спрямо предвиденото средногодишно ползване по лесоустройствени проекти, представлява 62,7%.

Технологичният порядък при организиране на ползването от горите е установен с Наредба за ползване на дървесината от горите, като спазването на постановките в нея са задължение на всички ползватели.

Стопанисване на горите

Провеждането на горскостопанските мероприятия са съобразени с критериите и принципите за устойчиво стопанисване на горите, заложи в Правилника за сечите в горите на Р България.

През 2002 г. са планирани да се изведат отгледни сечи за регулиране на дървесния състав и подобряване на растежните условия общо върху площ от 53 844,2 ха или 47,1% от предвидените по лесоустройствени проекти площи. От тях върху 38 356,5 ха са планирани отгледни сечи в млади и средновъзрастни насаждения и горски култури до 40-годишна възраст, като сечите без материален добив са върху 8 304,2 ха.

За първото полугодие са изведени осветления върху 283,4 ха, което е 5,0% изпълнение на разчета за годината и прочистки без материален добив върху 528,5 ха, което е 20,0% изпълнение на разчета.

Общо изпълнението на отгледните сечи в млади насаждения и горски култури до 40-годишна възраст за полугодieto е 10,7% спрямо разчета и 4,7% спрямо ЛУП.

Значителното изоставане на отгледните сечи, в т.ч. осветленията и прочистките спрямо предвижданията на лесоустройствените проекти е в резултат от пренасочване усилията на държавните лесничейства да организират провеждането с предимство на санитарни сечи върху значителни площи опожарени, съхнещи и повредени от стихийни природни бедствия насаждения и горски култури. Негативно влияние оказва нестабилния пазар за добитата от отгледни сечи дървесина, както и недостатъчните финансови средства за строителството на горски пътища и при това в условията на ограничаване и спиране на ползването в площи с възстановена собственост или с открита процедура по възстановяване на собствеността в горите и земите от горския фонд.

През 2002 г. са планирани да се изведат санитарни сечи върху 20 057 ха, което е 127,6% спрямо предвиденото по лесоустройствени проекти, а за шестте месеца са изведени общо 3 406 ха или 17,0% спрямо разчета.

При планирани 1 510,3 ха селекционни сечи в горски семепроизводствени насаждения, до сега такива са проведени върху площ от 255,5 хектара.

С оглед осигуряване на естественото възобновяване в зрелите насаждения е предвидено средно годишно да се оградят 200,0 ха възобновителни участъци. Планирани са общо за годината 285,2 ха, а са оградени 37,7 хектара.

Извършено е подпомагане на естественото възобновяване върху площ от 198,0 ха при разчет за годината 2 069,9 ха или 9,6% изпълнение.

През полугодieto е извършено кастрене на стоящи дървета за формиране на качествена дървесина върху 1145,1 ха при планирани 2 116,2 ха или изпълнение е 54,1%.

За провеждане на горскостопанските мероприятия са планирани финансови средства, в размер общо на 5 014 хил. лв., от които до сега са осигурени и усвоени 598 хил. лева, т.е. – 11,9%.

4. Охрана на горите

Непосредствената охрана се извършва от 2 698 горски стражари, от които 2 127 са на охранителни участъци /ОУ/, 457 служители са подвижна горска стража /ПГС/ към РУГ, държавните лесничейства /ДЛ/, държавните дивечовъдни стопанства /ДДС/, 114 служители са на контролни горски пунктове /КГП/. За охраната на ловните територии, чиято площ е над 10,3 милиона ха, включително и ГФ, освен горските стражари в ДДС са назначени и 38 ловни стражари.

С цел ограничаване на нарушенията, ръководството на МЗГ и НУГ включиха охраната на горите в приоритетите на своята дейност, като усилията се насочиха не само към констатиране на нарушенията и разкриването на извършителите им, а най-вече към преодоляване на проблемите, водещи до разграбването на българските природни ресурси.

Изключително силен тласък за разгръщането на мащабна дейност по спазване на законността при ползването, преработката и търговията с горските, дивечовите и рибни ресурси даде приетата План - програма за дългосрочна съвместна работа на държавните органи и местната власт, съгласувана с няколко министерства и утвърдена от министъра на земеделието и горите и министъра на вътрешните работи. В нейното изпълнение са включени представители на редица институции. Целта на тези съвместни действия е да се противодейства на организираната престъпност в горите, като се пресекат каналите за трафик на незаконно добита дървесина и се установят техните организатори.

В резултат на цялостната дейност на служителите по горите, през първото полугодие на 2002 г. са разкрити и са съставени актове за 12 552 нарушения, което е с 1 249 акта повече от шестмесечието на 2001 г. До края на отчетния период са издадени 11 587 наказателни постановления /НП/. Наложените с тях глоби, обезщетения и имуществени санкции са на обща стойност 2 476 800 лв. За същия период на миналата година са издадени 1 224 НП по-малко, но наложените с тях глоби са с 239 300 лв. повече. Обжалваните в съда НП са 627 бр., а отменените - 72 бр., което съставлява съответно 5,4% и 0,6% от издадените. Тези данни не потвърждават разпространеното мнение, че голяма част от постановленията се отменят. Събраните суми по влезли в сила НП са в размер на 120 500 лв., което съставлява 4,87% от наложените. Вече са налице първите резултати от съвместната дейност с АДВ, като в РУГ - гр. Смолян, е постигната събираемост от 34%.

По отделните закони, съставените актове през първото полугодие на 2002 г., сравнени със същия период на 2001 г., са както следва :

1. По Закона за горите /ЗГ/ са съставени 11 721 акта – с 1 522 акта повече. Около 88% от актовете са за сеч и извоз на незаконна дървесина;
2. По Закона за лова и опазване на дивеча /ЗЛОД/ – 257 бр. – със 102 акта по-малко;
3. По Закона за рибарството и аквакултурите – 432 бр. – с 50 акта повече;
4. По други закони – 142 бр. – с 41 акта по-малко.

От констатираните с актове нарушения са добити 6 077 м. куб. строителна дървесина и 18 234 пр. м. куб. дърва за горене. Строителната дървесина по актовете за същия период на 2001 г. е със 616 м. куб. по-малко, а дървата са с 5 278 м. куб. повече.

В резултат на констатиран браконьерски лов и риболов, през отчетния период са отстреляни 7 броя едър и 275 броя дребен дивеч, от които са добити над 170 кг дивечово месо, а уловената риба е 146 кг. От разкритите нарушения в горите са задържани 41 бр. моторни превозни средства, 263 каруци, 79 моторни триона, 9 бр. огнестрелно оръжие, 254 бр. брадви и др. инструменти за добив на дървесина, 395 бр. риболовни принадлежности, от които 249 бр. риболовни мрежи, с обща дължина 5 073 м. За повишаване квалификацията на горските стражари НУГ изготви програма и организира провеждането на курсове за обучение на експертите по охраната на горите, съвместно с юристите към РУГ, които до края на м. август ще организират курсове на регионално ниво.

Таблица V.4

Разкрити нарушения през първите шестмесечия на 2000, 2001 и 2002 г.

№	Период	Актове	Наказателни постановления - бр.		Наложени парични санкции			Отсечена дървесина - куб. м.		Събрани суми по влезли в сила НП	
					глоби	обезщ. и имущ. санкции	общо				
		бр.	издадени	отменени	хил.лв	хил.лв	хил.лв	строителна	дърва	хил.лв.	%
1	I-VI 2000	10807	10022	49	1756,9	663,7	2420,6	3709	15722	161,1	6,66
2	I-VI 2001	11123	10363	31	1955,1	616,6	2571,7	6693	12956	119,6	4,65
3	I-VI 2002	12552	11587	72	1715,8	761	2476,8	6077	18234	120,5	4,87
3	3/2 - %	113	112		88	123	96	91	141	101	

Източник: НУГ

5. Предпазване на горите от пожари и възстановяване на щетите от тях.

Общият брой на пожарите за първите 6 месеца на 2002 г. е 347, от които поради небрежност – 106 бр., умишлено причинени – 8 бр., естествени – 4 бр., и за 229 бр. от пожарите причините са неизвестни. От тези 229 бр. повечето са поради безотговорност на земеделските стопани при палене на стърнища и растителни остатъци, което предизвиква сериозни забележки към наложената пълна забрана за паленето им.

Опожарената площ е 6 335,9 ха, в т. ч. от върхов пожар бяха засегнати 886,8 ха. От низов пожар са засегнати 5 449,1 ха. Опожарената иглолистна растителност възлиза на 598,3 ха, широколистна – 4 403,6 ха, смесена – 775,1 ха и незалесени площи – тревы и мъртва горска постилка 5 588,9 ха.

За предпазване на горите от пожари бяха предприети следните мерки:

1. В проект на Решение на Министерския съвет за опазване на горите от пожари са набелязани шест конкретни предложения, касаещи промени на законодателството чрез създаване на условия и ред за контролирано палене на стърнища и растителни остатъци, подобряване на взаимодействието между органите на изпълнителната и местната власт, създаване на опорни пунктове в горите за гасене на горски пожари, както и предложение за разработване на междуправителствена програма за ефективно усвояване на излишната растителна биомаса;
2. Разработени са и предстои приемането на Наредба за опазване на горите от пожари и Наредба за устройство на горите и земите от горския фонд, в която е включен раздел за противопожарно устройство;
3. С Постановление на МС бе забранен износа на горяла дървесина извън територията на страната;
4. Разработена е софтуерна програма и предстои внедряването на информационна система за регистрация, отчитане и анализ на възникналите пожари в горите;
5. В системата на МЗГ - НУГ е изградена схема за оповестяване при възникване на горски пожари;
6. Осигурено е дежурство в извънработно време и почивни дни;
7. Започна създаването на национална мрежа за наблюдение чрез изграждане на наблюдателни кули, като до този момент разполагаме с 45 бр.;
8. Изградени са 820 водоема и 309 площадки за кацане на летателна техника - хеликоптери.

За преодоляване на екологичния проблем породен от горските пожари през 2000г и създаване на заетост на населението с ПМС № 825/08.12.2000 г. бе приета Национална програма за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в дейности за преодоляване на последиците от горски пожари.

С нейното прилагане бе създадена възможност за разкриване на над 3000 работни места за групи от населението в неравностойно положение на пазара на труда, от една страна и възстановяване на изгорелите гори чрез залесяване, от друга.

Финансирането на програмата през 2001 г. беше обвързано с държавния бюджет, съгласно ПМС № 47 от 22.02.2001 г.

В хода на реализацията си програмата изпълни поставените цели и задачи, но поради необезпечаване на необходимите средства за цялостното ѝ реализиране, тя беше прекратена преждевременно и се наложи НУГ да изплати от своя бюджет 2 336 409 лв. за извършени лесокulturни дейности. През 2002 г. действието на програмата бе продължено след сключване на договор между Министерство на труда и социалната политика /МТСП/ и МЗГ за съвместното ѝ финансиране.

Разработиха се подробни разчети за създаване на оптимална заетост, съчетана с изпълнението на подходящи лесокulturни дейности, съобразно финансовите квоти на участие на двете министерства:

- МТСП – за Фонд работна заплата с доплащания – 6 688 764 лв.
- МЗГ – за материални разходи – 4 991 724 лв.

Националната програма се реализира в 14 Районни управления по горите, на територията на 95 Държавни лесничейства и дивечови стопанства с лесокulturни дейности /ЛКД/ в 285 обекта при участието на 89 фирми-изпълнители. Програмата обхваща 23 области със 131 общини, за населението на част от които липсва алтернативна възможност за заработване на средства за препитание. При изпълнението на ЛКД, приоритетно са застъпени някои от тях, като:

- залесяване – 25 000 дка.
- почвоподготовка – 44 000 дка.
- отглеждане на култури – 93 000 дка.

Обема на посочените ЛКД е предпоставка за активно насочване на безработни лица от страна на Бюрата по труда, с цел създаване на заетост и отработване на над 20 000 човекомесеца. В някои случаи насочените от Бюрата по труда безработни лица се адаптират към дейностите на фирмите-изпълнители и получават постоянна работа.

От наблюденията ни върху развитието на програмата е видно, че тя протича ритмично и при добро качество, за което способстват и благоприятните климатични условия.

Изложените факти дават основание да се твърди, че при изпълнението на програмата е постигнато пълно взаимодействие и сътрудничество между МТСП и МЗГ.

Това от своя страна е предпоставка за увеличаване на обхвата и обема ѝ през следващите години, за постигане на максимална заетост в рамките на утвърдената от Министерски съвет Национална програма "От социални помощи към осигуряване на заетост".

За участие в такава мащабна, национална задача е необходимо разрастването на сега действащата програма в "Национална програма за увеличаване на заетостта чрез разкриване на работни места в лесокulturни дейности за възстановяване на Държавния горски фонд в Р България през 2003 г.", както и нов специфичен подход и промяна на механизмите за формиране на обекти, насочване на необходимата работна сила, отчитане и разплащане на извършените лесокulturни дейности.

На този етап се разработват разчетите за 2003 г за съвместно финансиране на програмата от МТСП и МЗГ.

6. Защита на горите Нормативните актове за защита на горите са съобразени с европейското законодателство - Наредба за условията, начините и реда за прилагане на растително-защитните препарати и средства в горите на Република България и Инструкция за защита на горите от вредители, болести и други повреди. Регламентирана е процедура за подпомагане на горските собственици за защитата на горите. В горите, собственост на физически лица, защитните мероприятия се провеждат безвъзмездно от държавните лесничейства по нормативи и изисквания, предвидени за защитата на държавните гори. Общините и другите юридически лица – собственици на гори, провеждат предписаните им от лесозащитните станции защитни мероприятия за своя сметка, но могат да възложат защитата на горите си и на държавните лесничейства по договор.

През 2001 г. беше проведена авиоборба срещу насекомните вредители, на площ от 8 400 ха.

Ефектът от авиоборбата зависи от възрастта на гъсениците по време на третирането и от метеорологичните условия по време на действие на препаратите и в по-малка степен от самия препарат и е в рамките на 85-95%.

Таблица V.5

Проведени мероприятия срещу насекомни вредители, болести и други повреди в горите през 2001 г.

Мероприятие	Площ /дка/	Изразходвани средства /лв./
Авиобиологична борба	31 920	215 593
Авиохимична борба	52 109	
Наземна химична борба	10 337	
Механична борба	20 415	
Всичко	114 781	
Санитарни сечи	440 988	

Източник: НУГ

Основните лесозащитни проблеми, които възникнаха през 2001 г. бяха в дъбовите гори, младите култури и естествените борови гори. За разрешаването на тези проблеми се извършваха редовни лесопатологични обследвания, резултатите от които бяха обсъждани и послужиха като основа за планиране на лесозащитните мероприятия. Мероприятията се провеждаха в срок, благодарение на което бяха предотвратени съхнения в младите култури и по възрастни иглолистни насаждения.

В резултат на проведените през 2001 г. мероприятия по защита на горите от болести и вредители, бяха успешно предотвратени негативните последици за гората. Не се допусна влошаване на здравословното състояние на насажденията и културите. Ограничи се разпространението на икономически значимите за страната насекомни вредители. Плътността им като цяло значително намаля.

Проведените лесозащитни мероприятия през отчетния период са съобразени с прогнозата за очакваните нападения от вредители, болести и други повреди, изготвена през м. декември 2001 г. и краткосрочната прогноза за очакваните нападения през пролетта на 2002 г.

Прогнозата е приета на заседание на Националната комисия по лесозащита през м.февруари 2002 г.

Таблица V.6

Резултати за изпълнението на предвидените лесозащитни мероприятия за първо шестмесечие на 2002 г.

Мероприятие	Площ /ха/	Изразходвани средства /лв./
Авиоборба	4 252,0	56 468
Наземна химична борба	554,8	30 576
Механична борба	598,6	11 828
Общо	5 405,4	98 872
Санитарни сечи	5 398,5	-

Източник: НУГ

Срещу педомерки и бороволистни оси са третираны 4 252 ха иглолистни и широколистни гори, в т.ч. в РУГ - гр. Берковица – 2 830 ха педомерки и листоврътки и 24 ха бороволистни оси, РУГ - гр. Благоевград – 690 ха бороволистни оси и РУГ - гр. Кюстендил – 708 ха бороволистни оси.

До края на 2002 г. предстои да се извърши:

1. Изготвяне на прогнозата за очакваните нападения от вредители и болести през 2003 г.
2. Организация и провеждане на есенната авиоборба – 120 000 дка срещу борова процесия в горите и проверка на резултатите от нея.
3. Провеждане на съвещание с участието на научни работници и специалисти в областта на лесозащитата по проблемите на съхнените иглолистни култури и насаждения в районите на язовир Искър, Студена и Ал. Стамболийски – м. октомври.
4. Провеждане есенното лесопатологично обследване в горите и извършване на контролни проверки.

7. Отдаване на дейности и ползвания от горите

Разчетът за дърводобив през 2001 г. е общо 4 984 169 м³, в т.ч. промишлен дърводобив - 3 941 160 м³, местно население - 1 043 009 м³.

Таблица V.7

Разчет и изпълнение на дърводобива по категории дървесина от държавния горски фонд през 2001 г.

	Разчет-м ³	Отчет-м ³
Промислен дърводобив	3 941 160	2 117 340
иглолистна всичко	1 562 845	845 069
едра	444 809	297 335
средна	565 168	286 789
дребна	110 247	69 237
дърва	442 621	191 708
широколистна всичко	2 378 315	1 272 271
едра	569 545	294 162
средна	329 868	190 996
дребна	67 222	34 861
дърва	1 411 680	752 252
Местно население	1 043 009	809 241
Общо	4 984 169	2 926 581

Източник: НУГ

На проведените тръжни сесии през 2001 г. са отдадени 206 броя обекти на явен търг, 280 на таен търг, 469 – чрез конкурс и 103 чрез преговори с потенциален ползвател.

Предложената и непредоставена дървесина по различни обективни причини, в т.ч. реституционни претенции, липса на кандидати за покупка и други е 317 516 м³ или 8.1% от комплектувания лесосечен фонд за 2001 г.

Дървесината беше предоставена по начините на отдаване, посочени в Таблица V.8.

Таблица V.8

Отдаване ползването на дървесината за 2001г.

Вид процедура	Предоставено количество	Сключени договори	Добив	Остатък преходни
	м ³	м ³	м ³	м ³
Конкурс	1 064 017	1 063 620	647 531	416 089
Търг с явно наддаване	753 332	739 015	476 849	262 166
Търг с тайно наддаване	714 229	706 699	378 036	328 663
Преговори	881 857	845 342	484 999	360 343
Други	210 208	202 883	129 925	72 958
<i>Местно население</i>	1 043 009	994 690	809 241	185 449
Общо	4 666 652	4 552 249	2 926 581	1 625 668

Източник: НУГ

В проведените процедури за отдаване ползването на дървесина участваха голям брой фирми и еднолични търговци, като НУГ не влияе пряко върху дърводобива. Разчетът за дърводобив е изпълнен 54% , а 1 625 668 м³ са преходни обекти за 2002 г. В този обем влизат насаждения предоставени за ползване през 1999 г., 2000 г. и 2001 г., като договорите за първите две години са прекратени и са включени в комплектувания лесосфонд за 2002 г.

Разчетът за местното население е изпълнен 78%.

Причините за неизпълнението на сключените договори са комплексни и обективни в по-голямата си част. Извършените проверки в РУГ и ДЛ показаха, че съществуват и субективни причини най-вече при формирането на обектите и определянето на началната цена.

Сериозна пречка за нормалното ползване през 2001 г. бяха и многобройните насаждения, засегнати от масовите пожари избухнали през 2000 г. и 2001 г. Влошеното качество на дървесината и ненормалните условия за работа върху тези площи оказаха отрицателно влияние при ползването през 2001 г.

Ниското изпълнение на разчетите се отрази изключително негативно върху отрасъла, а предвидените приходи не постъпиха в бюджета на НУГ, следствие на което не бяха изпълнени редица предвидени

мероприятия.

За 2002 г. комплектованият лесосечен фонд е 4 584 892 м³, в т.ч. местно население 744 564 м³. От началото на годината са проведени процедури за отдаване ползването на дървесина общо за 2 171 441 м³. Сключени са договори за 1 977 771 м³. През първото шестмесечие са издадени транспортни позволителни за 1 209 330 м³, на стойност 22 251 057 лева.

Една от основните причини за изоставането в ползването на дървесина за първото полугодие на 2002 г. е изключително неблагоприятните атмосферни условия през първото тримесечие.

В някои регионални управления на проведените процедури участваха фирми, които са извън горския бизнес, вдигнаха началните цени за отделните категории дървесина, на стойности по-високи от продажните цени на пазара, като блокираха тези обекти за определен период от време. Някои от тях бяха отдадени на втория в класирането, а други бяха повторно предлагани на нови процедури.

На трето място, биха могли да се посочат и пропуски, които допуснаха определени ДЛ, които за насаждения засегнати от каламитети, пожарища в горната граница на гората или до които липсват пътища, бяха определени доста високи начални стойности за дървесината, което не възбуди интерес в ползвателите и някои от тях и до настоящия момент не са отдадени.

През полугодията на 2002 г. НУГ положи максимални усилия за задоволяване на производствените потребности от технологична дървесина – иглолистна и широколистна, на крупните предприятия от дървообработващата и целулозно - хартиената промишленост. На същите е предоставена 200 038 м³ дървесина, на стойност 1 810 264 лева, с преобладаваща средна, дребна и дърва.

Сериозен проблем е също добивът и реализацията на опожарената през 2001 г. дървесина, което допълнително затрудни реализацията особено на иглолистната. Опожарената дървесина, която трябва да бъде усвоена през 2002 г. е около 380 000 м³. Очакваният добив на дървесина до края на 2002 г. ще възлезе на около 2 900 000 - 3 100 000 м³, в т.ч. промишлен дърводобив 2 300 000 – 2 400 000 м³ и ползване от местно население - около 600 000 - 800 000 м³.

7. Ловно и рибно стопанство

Резултатите от проведените таксации за 2001 г. и първото шестмесечие на 2002 г. са посочени в Таблица V.9.

Таблица V.9

Таксация на дивеча за периода 2001 г. – 30.06.2002 г.

(брой)

Вид дивеч	2001 г.	2002 г.
1. Благороден елен	17 588	16 264
2. Елен лопатар	3 731	3 748
3. Сърна	68 982	57 245
4. Дива свиня	48 965	42 322
5. Дива коза	1 579	1 811
6. Муфлон	2 194	2 111
7. Глухар	2 379	2 533
8. Зубър	62	67
9. Тибетски як	21	20
10. Козирог	9	4
11. Мечка	802	861
12. Заек	473 744	390 567
13. Фазан	105 401	79 865
14. Яребица	288 739	232 176
15. Кеклик	28 124	20 906

Източник: НУГ

Резултатите от проведените таксации и обективните причини за намаляване числеността на дивеча са следните:

1. От една страна нереално отчетена таксация в ловностопанските райони на ловните дружини;
2. Браконьерството си остава един от най-болните въпроси. То взема все по-големи размери;
3. Голямата суша, настъпила в Североизточна България;
4. Пръскането с хербициди;
5. Паленето на стърнищата;
6. Големите горски пожари, които унищожиха голяма част от местообитанията на едрия дивеч;

7. Стабилизирането на плътността при вълка, чакала и скитащите кучета остава все още основен фактор за ниския прираст.

Въз основа на данните от таксацията е изготвен и утвърден планът за ползването на дивеча през ловен сезон 2002-2003 г.

Въпреки предвиденото ползване и през настоящия ловен сезон отстрелът при едрия дивеч ще се извършва основно по пътя на:

1. селекцията - като се изваждат само животни, подлежащи на задължителен селекционен отстрел;
2. санитарен отстрел;
3. и по линията на организирания ловен туризъм, като се води строг контрол и се налагат съответни санкции при отстрела на млади и перспективни животни.

Реализираното ползване по видове дивеч и добитото дивечово месо за 2001 г. и първото полугодие на 2002 г. е посочено в Таблици V.10. и V.11.

Таблица V.10

Реализирано ползване по видове дивеч - бр. животни

Сезон	Бл. елен	Сърна	Елен лопатар	Дива свиня	Муфлон	Мечка	Дива коза	Глухар	Зубър	Тибетски як	Пернат дивеч
2001/02 г	241	85	96	1311	39	5	40	23	1	-	74475
Към 06.02г.	23	18	3	67	4	1	2	19	-	-	2031

Източник: НУГ

За ловните сезони 2001/2002 г. и към м. юни 2002 г. посоченото ползване се отнася само за държавните ловностопански райони.

Таблица V.11

Добито дивечово месо по видове дивеч /в т. ч. за износ/ в държавните ловностопански райони (кг)

Вид дивеч	2001 г.	Към м.юни 2002 г.
1	2	3
1. Благороден елен	11017	649
2. Елен лопатар	1496	65
3. Дива свиня	34706	2095
4. Муфлон	448	40
5. Дива коза	220	11
6. Сърна	823	145
6. Заек	2647	-
7. Яребица	405	-
9. Фазан	6860	-
Общо добито месо /в т.ч. за износ/	58622 /15800/	3005 -

Източник: НУГ

Одобрено ползването на едрия дивеч през ловен сезон 2002/2003 г. не надвишава 22% от запасите при отделните видове едър дивеч, с изключения на дивата свиня. През отчетния период съгласно Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД) в държавните ловностопански райони се ловуваше само по линия на организирания ловен туризъм.

Добивът на дивечово месо е сравнително равномерен ежегодно като напълно закономерно той е функция от ползването на дивеча и въведените ограничения в него.

В Таблица V.12. са посочени броят на чуждестранните ловци, посетили страната, реализираната валута от трофеи, услуги и дивечово месо и добитите трофеи.

Таблица V.12
Международен ловен туризъм

Година	Брой чуждестранни ловци	Реализирана валута
2001	2104	2931хил. DM
м.юни 2002 г	102	500 хил. евро

Източник: НУГ

Данните от последния ловен сезон показват, че спада в ловния туризъм постепенно се преодолява. През 2001 г. и шестмесечието на 2002 г. редовно и на необходимото ниво работиха Регионалните комисии за оценка на ловни трофеи, което допринесе за нормалното провеждане на ловния туризъм.

От началото на 2001 г. до момента бяха създадени и вече функционират 37 държавни дивечовъдни станции, с оглед запазване на генофонда на благородния елен, дивата коза, глухара, колхидския фазан. Състоянието на ловното стопанство беше задоволително. Намаляването на дивеча до известна степен се дължеше на неправилното отношение към дивечовъдната дейност – занижени грижи, неправилно ползване и недостатъчно опазване на дивеча в отделни държавни лесничейства и ловни сдружения. Обезпечаването на ловностопанската дейност с квалифицирани кадри в настоящия момент продължава да е един от основните проблеми.

Беше разработен и впоследствие приет от Народното събрание проект за допълнение към Закона за лова и опазване на дивеча. С така предложените промени и допълнения в Закона се цели да бъдат преодолені редица недостатъци, свързани с ползването, стопанисването и опазването на дивеча, а именно:

1. Прецизира се схемата на заплащане и разпределение на годишната вноска за стопанисване и ползване на дивеча от ловните дружини;
2. Беше регламентиран статута на държавните дивечовъдни станции (ДДС), като търговски предприятия, като с промяната се дава възможност съответната ДДС, за сметка на стопанската си дейност, да реинвестира в ловностопанската дейност;
3. Регламенира се статута на Национално ловно сдружение (НЛС);
4. Създадена беше правната основа за обособяване на База за интензивно развитие и ползване на дивеча (БИРП);
5. Уреден беше статута на ловните стопанства към Министерския съвет;
6. Засилена беше административно-наказателната отговорност;

Броят на отстреляните вълци и чакали в държавните ловностопански райони за 2001 Г. И 30.06 2002 г. е показан в Таблица V.13.

Таблица V.13
Брой отстреляни вълци и чакали в държавните ловностопански райони за 2001 г. и 30.06 2002 г.
(бр.)

Вид дивеч	2001 г.	Към м. юни 2002 г.
Вълк	183	99
Чакал	5180	1778

Източник: НУГ

Високата плътност при вълка, чакала и скитащите кучета продължават да оказват негативно влияние върху развитието и структурата на дивечовите запаси.

За опресняване на кръвта, за задивечаване на отделни райони и за подпомагане развитието на дивечовите запаси и през 2001 г. в държавните ловностопански райони и дивечовъдните станции се извърши разселване на едър дивеч, както следва: благороден елен – 28 бр., елен - лопатар - 36 бр., муфлон – 52 бр. и дива свиня – 54 бр.

През 2002 г. НУГ организира и проведе специализираната международна изложба “Природа, лов, риболов, туризъм, спорт” в гр. Пловдив. В областта на ловното стопанство бяха сключени 10 директни договора и са постигнати над 80 договорености.

През 2002 г. Национално управление по горите взе участие в международни ловни изложения – Берлин и Дортмунд - Германия, Риека – Хърватска и Кралство Дания, като в Берлин и в Дания се представи със собствени щандове. Пряк резултат от постоянното участие в тези международни изложения е непосредствената реклама и привличане на нови чуждестранни ловци. Участието на нашите специалисти в мероприятията на съпътстващите програми на изложенията даде възможност за обмяна на ценна информация и създаване на ползотворни контакти.

През 2001 г. бе осъществен внос на 510 бр. яйца от сива яребица от Кралство Дания за опресняване кръвта на яребицата, отглеждана фермерно в Държавна дивечовъдна станция "Чекерица". Към момента във фермите за производство на ловни птици са произведени 38 998 фазана, 3 100 яребици и 1 910 кеклика.

В ДДС "Извора" и възстановените пълносистемни риболюпилни за пъстърва в РУГ Кюстендил – ДЛ Кюстендил – "Горно Уйно" и РУГ София – ДЛ Своге, бяха произведени 510 000 хил. рибки от речна и дъгова пъстърва за зарибяване на водоемите и водните течения за спортен риболов в държавния горски фонд.